

naturligt i Stedet for Stifterne at tage vor Provindsinddeling af Landet og lægge den til Grund. Provindierne her i Landet ere jo for Tiden Sjælland, Lolland-Falster, Bornholm, Fyn og Sylland. Keelt er mit Forslag faaledes det samme; det er kun, hvad man kunde kalde en Redaktionsændring, idet jeg foreslaar Stykket ændret til: „Af Provindsarkiverne oprettes et i eller ved Kjøbenhavn for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, et i Odense for Fyn og et i Viborg for Sylland“. Derved gaar Inddelingen efter Stifter, som jo er en Levning fra det oprindelige Regjeringsforslag; helt ud af Forslaget. Det er kun disse faa Bemærkninger, jeg har at gjøre, og jeg skal dermed anbefale Thinget, at vedtage det foreliggende Lovforslag med de af Udvalget stillede eller tiltraadte Ændringsforslag.

Bingel: Som Medforslagsstiller til Ændringsforslaget under Nr. 8 til § 1 skal jeg tillade mig at sige noale Ord om Spørgsmaalet Aarhus eller Viborg som Sæde for det jydsk Provindsarkiv. Hvis man vil betragte denne Sag udelukkende fra Arkivets Standpunkt, tror jeg, at den ene By omtrent kan være ligesaa berettiget som den anden. Vil man for det Første se paa Hensigtsmæssigheds hensyn, skal det ikke negtes, at Viborg ligger omtrent lige midt i Sylland og vil forsaavidt passe fortræffeligt som Sæde for et særlikt jydsk Arkiv. Flyttes dette derimod til Aarhus, ville Beboerne i den nordvestlige Del af Sylland blive en Smule forurettede, idet de faae en lidt længere Vej. Men derimod er der paa den anden Side at anføre, at dette Arkiv naturligvis ikke udelukkende skal tilhøre Sylland alene, men ogsaa skal benyttes af den øvrige Del af Befolkningen. Særlig vil der jo komme til at bestaa den mest levende Forbindelse mellem Hovedarkivet i Kjøbenhavn og Provindsarkiverne, og det er jo uregtsomt, at den gjensidige Udveksling, den gjensidige Bytning af Arkivalia vil foregaa lidt lettere, naar det jydsk Arkiv er i Aarhus, end naar det er i Viborg. Der vil, efter hvad de mest Sagkyndige have forklaret mig, komme til uafslædt at gaa en Raase frem og tilbage mellem de to Byer, og den vil jo lettere komme til Aarhus end til Viborg. Ligeledes vil der foregaa ikke saa faa Reiser af Arkivernes Embedsmænd og af Arkivernes øverste Styrelse til Sylland. Hele dette Hensyn betragter jeg imidlertid som temmelig uvæsentligt. Vil man derimod se Sagen fra den historiske Side, fra Fortidens Side, er naturligvis Viborg bedre stillet end Aarhus; Viborg har i den Hen-

seende en større Ret, der er en mere historisk Farve over Viborg end over Aarhus. Viborg er jo Syllands gamle Hovedstad, og jeg skulde være den Sidste til at negte denne gamle ærværdige By en Hædersbevisning, som kan tilkomme dens hvide Haar. Paa den anden Side mener jeg, at et vist Billighedshensyn kunde gjøres gjældende overfor Aarhus. Man har jo nogenlunde ligelig fordelt de forskjellige offentlige Institutioner mellem de forskjellige jydsk Byer, og Aarhus er ingenlunde bleven særlig begunstiget i saa Henseende. Tværtimod er den som bekendt i den senere Tid bleven noget tilsidefat derved, at man har taget Centralbestyrelsen for de jydsk Jernbaner bort derfra, og i den stærke Centralisations Interesse ført denne Bestyrelse over til Kjøbenhavn. Der er altsaa derved staaet en tom Plads, som der maaste kunde være Tale om at udfylde. Paa den anden Side er Viborg jo ikke bleven tilsidefat. Viborg har haabe faaet Anstalten for de uheldbredelige Sindslyge og faaet Overretten, og den spænder altsaa over de yderste Poler af den høieste Intelligents og den høieste Mangel paa Intelligens. Aarhus har ganste vist ogsaa sin Sindslygeanstalt, men den er dog for Sindslyge, der have noget Haab om at kunne gjenvinde Fornuften. Men alle disse Betragtninger, jeg her har omtalt, anser jeg for aldeles underordnede, og jeg har ogsaa tidligere som Medlem af Udvalget ikke havt det Mindste imod, at Viborg blev Sædet for det særlige jydsk Arkiv. Navnlige i Begyndelsen af vore Forhandlinger, da der var Tale om at oprette et nordjydsk og et syd-jydsk Arkiv, fandt jeg det aldeles naturligt, at Aarhus blev forbigaaet, og at det paatænkte nordjydsk Arkiv tilfaldt Syllands gamle Hovedstad. Men da der nu er Tale om et enkelt jydsk Arkiv, hvor man vil centralisere den hele Arkivmasse, saa kan jeg ikke negte, at et Hensyn gjør sig gjældende hos mig, som jeg mener, hænger sammen med vort Fædrelands vigtigste Interesser, og som jeg nu skal tillade mig at fremdrage. Jeg sigter til Spørgsmaalet, om Sylland skal have en Hovedstad, og Spørgsmaalet om, hvorvidt Danmark bør have en anden Storstad end netop Kjøbenhavn. Jeg tror, at begge disse Spørgsmaal maa besvares bekræftende. Jeg tror, at det ikke længer kan gaa an, at Sylland, vor største Provinds, som er omtrent dobbelt saa stor som hele det øvrige Kongerige Danmark — Forholdet er, saa vidt jeg veed, som 23 til 12 — at denne Provinds ligger hen som en mindre udfillet Del af Landet. Jeg tror, at det er en af de Op-